

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ І ПАРТНЕРСТВО**

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “27” серпня 2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальна конфліктологія і партнерство
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	3 / 5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 28 год. Семінарські заняття – 32 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета: формувати у студентів знання про природу конфліктів, набуття практичних навичок у їх розв'язанні, вироблення умінь прогнозувати і контролювати конфліктну ситуацію, позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати.

Завдання курсу:

- Розкрити суть і зміст поняття конфлікту;
- Дослідити основні підходи до вивчення конфлікту;
- Охарактеризувати види, структуру та динаміку конфліктів;
- Визначити їх причини та функції;
- Проаналізувати поведінку людей у конфліктних ситуаціях;
- Описати основні методи дослідження та прогнозування конфліктів;
- Розглянути методи вирішення конфлікту;
- Розглянути конфлікти у різних сферах суспільного життя та з'ясувати особливості їх розв'язання.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК-10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК-15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК-19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання

РН-1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами. РН-5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, вибирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН-11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН-13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН-22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна	Розуміти значення конфліктології як науки. Знати об'єкт і предмет конфліктології. Визначати напрями дослідження конфліктології. Виділяти специфіку науки. Вміти	Проаналізувати основні етапи еволюції конфліктологічних поглядів в історичному аспекті.

		використовувати методи дослідження конфліктології.	
2	Історія розвитку конфліктології	Знати розвиток конфліктології в Стародавньому світі, Середньовіччі, епосі Відродження. Розуміти становлення конфліктології як науки в Новий час, XIX – початок XX ст.). Аналізувати сучасні концепції конфліктів (Л. Козер, Р. Дарендорф, К.Боулдінг).	Зробити змістовний аналіз конфліктологічних ідей представників Нового часу та Просвітництва.
3.	Природа конфлікту	Розуміти конфлікт як складне соціальне явище. Знати функції конфліктів. Обґрунтувати структурна модель конфлікту. Аналізувати функціональні і дисфункціональні наслідки конфлікту. Вміти визначати границі конфлікту.	Зробити порівняльний аналіз різних дефініцій конфлікту.
4.	Динаміка конфлікту і механізми його розвитку	Визначати причини виникнення конфліктів. Знати теорії механізмів виникнення конфліктів. Визначати конфліктогени та вміти їх класифікувати. Аналізувати динамічну модель конфлікту. Охарактеризувати етапи і фази конфлікту. Вміти співвідносити фази і етапи конфлікту залежно від можливості його розв'язання. Розуміти стратегії поведінки людей у конфлікті.	Написати самозвіт «Мій стиль поведінки в конфліктній ситуації»
5.	Класифікація конфліктів	Вміти класифікувати конфлікти. Визначати причини внутрішньоособистісних,	Підготувати наукове повідомлення на тему: «Погляди

		міжособистісних та міжгрупових конфліктів. Розуміти «Я» - концепцію особистості та конфлікти. Аналізувати рівень домагань особистості у конфліктних ситуаціях. Вміти керувати міжособистісними і груповими конфліктами. Знати форми прояву і способи вирішення конфліктів.	З.Фрейда на природу внутрішньоособистісних конфліктів»
6.	Сфери розгортання конфліктів	Аналізувати сфери розгортання конфліктів: політичні конфлікти, сімейні конфлікти, міжетнічні конфлікти, міжконфесійні конфлікти, конфлікти культур і духовних цінностей, юридичні конфлікти та конфлікти у педагогічній взаємодії. Визначати причини їх виникнення, особливості прояву. Знати форми і методи їх вирішення.	Підготувати наукове повідомлення на тему: Конфлікти в суспільстві: економічні, соціальні, духовні
7.	Методи і форми керування конфліктами	Знати принципи і методи управління конфліктами. Володіти технологіями врегулювання конфліктів. Розуміти значення консенсусних технологій вирішення конфліктів. Вміти вести конфліктний медіаторинг.	Сформулювати правила самоконтролю емоцій при конфліктах.
8.	Переговори й посередництво у конфліктних ситуаціях	Розуміти сутність переговорів та умови їх застосування. Знати стратегії переговорів: позиційні переговори (на боротьбу) та принципові переговори (на співробітництво).	Навести варіанти посередництва в переговорному процесі.

		Аналізувати етапи переговорного процесу. Розуміти роль посередника в переговорному процесі та вимоги до нього. Знати правила та методи посередника.	
9	Технології попередження конфліктів	Розуміти сутність, підходи та напрями попередження конфліктів. Знати про зміни в організаційних структурах управління. Знати профілактику конфліктів за стратегією управління персоналом.	Сформулювати правила безконфліктного особистісного та міжособистісного спілкування
10	Роль керівника в управлінні конфліктами	Розуміти роль керівника як суб'єкта конфлікту. Аналізувати особистий приклад керівника в подоланні конфліктів і стресів.	Сформулюйте правила керівника в управлінні конфліктами.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
Лекції																				
Семінарські заняття		4		4		4		4		4		5								25
Самостійна робота																	5			5
Індивідуальні завдання														20						20
Залік																			50	50
Всього за тиждень		4		4		4		4		4		5		10		5		50		100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Бандурка А.М., Друзь В.А. Конфліктологія; Навч. посіб. для вузів. Харків, 1997.2. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління. К., 2005.3. Ішмуратов А. Т. Конфлікт і згода [Текст] / А. Т. Ішмуратов. К. : Наук. думка, 1996. 190 с.4. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Х. : Право, 2012. 128 с.5. Конфліктологія: Навчальний посібник. Авт. Зінчина О. Б. Харків: ХНАМГ, 2007. 164 с.6. Конфліктологія: Підручн. для студентів вищих навч. закладів / За ред. М.М. Герасіної, М.І. Попова. Харків: Право, 2002. 255 с.7. Кривицька О. Як запобігати міжетнічним конфліктам. <i>Віче</i>. 1998. № 12. С. 45-53.8. Кулик І.В. Соціальна конфліктологія та партнерство: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: НАІР 2018. 76 с.9. Кулик І.В. Уманська І. Соціально-педагогічні умови формування конфліктологічної компетентності соціального педагога в умовах ВНЗ. <i>Теоретичні, методичні і практичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26 травня 2016 р.</i> Івано-Франківськ: НАІР, 2016. С. 91-94.10. Мадісон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин: Навч. посібник. К., 1997.11. Майборода О. Причини етноконфліктів та можливості їх запобігання. <i>Політичний менеджмент</i>. 2004. № 6.12. Нагаєв В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.13. Осовська Г.В. Комунікації в менеджменті: Навч. посіб. К: Кондор, 2003.14. Пірен М. І. Конфліктологія: Підручник. К.: МАУП, 2003. 360 с.15. Пірен Марія. Конфлікти і управлінські ролі: соціопсихологічний аналіз. К., 2000.16. Словник-довідник термінів з конфліктології [Текст] / за ред. М. І. Пірен, Г. В. Ложкіна. Чернівці ; Київ, 1995. 320 с.17. Тихомирова Є. Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник. Рівне: Перспектива, 2007. 389 с.18. Тихомирова, Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : підручник / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. 2-ге вид., випр. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 240 с.	

19. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник. К.: Кондор. 2004. 172 с.

20. Яремчук, С. С. Сучасні теорії в конфліктології [Текст] : навч. посіб. / С. С. Яремчук. Чернівці : Рута, 2008. 72 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел, тестових та інших завдань.

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">- Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».- Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». <p>Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <ul style="list-style-type: none">- Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».
--------------------------	--

	Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час занять	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від

	26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .

Викладач

Кулик І.В.